

ПІДВИЩЕННЯ РІВНЯ ВИКЛАДАННЯ ЕКОНОМІЧНИХ ДИСЦИПЛІН В УМОВАХ ГЛОБАЛІЗАЦІЇ ТА ЄВРОПЕЙСЬКОЇ ІНТЕГРАЦІЇ УКРАЇНИ

ТРЕНІНГИ ЯК ІННОВАЦІЙНИЙ МЕТОД ПІДВИЩЕННЯ ЯКОСТІ ЕКОНОМІЧНОЇ ОСВІТИ В УМОВАХ ГЛОБАЛЬНОГО РОЗВИТКУ

*С.В. Бестужева, канд. екон. наук, доцент
Харківський національний економічний університет імені Семена Кузнеця*

Сучасний розвиток світової економіки характеризується рядом економічних та політичних протиріч, які виникають під впливом глобалізації та як наслідок глобалізації та обумовлюють необхідність адаптації суб'єктів господарювання до можливих змін, формування відповідної стратегії їх функціонування як на зовнішніх, так і на національних ринках. Зміни у світовій економіці сприяють змінам у системі освіти та підготовки кадрів. Сучасною тенденцією розвитку сфери освіти є інтенсифікація оновлення знань, набуття нових вмінь та навичок. Так, щороку оновлюється 5 % теоретичних та 20 % професійних знань. За прийнятою у США одиницею старіння знань фахівця – період напіврозпаду компетентності (зниження компетентності на 50 %) в результаті появи нової інформації – за багатьма професіями ця критична точка настає менше ніж через 5 років [2, с. 42].

Сучасний фахівець з економіки не тільки повинен мати високий рівень кваліфікації, але й конкурентні переваги, які надаватимуть змогу ефективно працювати у сфері бізнесу та створювати можливості до кар'єрного зростання. Тому основними завданнями вищої школи є забезпечення студента значною базою теоретичних та практичних знань у галузі економіки, а також формування вмінь та навичок до засвоєння нових знань, підвищення кваліфікації та самовдосконалення з метою підвищення рівня їх компетентності та мобільності.

На теперішній час сучасна система вищої освіти спрямована на організацію навчального процесу відповідно до вікових особливостей та відсутності практичних навичок у студентів і ґрунтується переважно на використанні традиційних методів навчання. Однак при працевлаштуванні студент стикається з проблемою проходження співбесіди (в багатьох випадках багатоетапної), в якій особливу увагу приділяють його реакції на певні практичні ситуації в діяльності підприємства-працедавця. Відповідно виникає необхідність більш активного використання в навчальному процесі інноваційних методів навчання, до яких відносяться тренінги.

На думку автора, навчальний тренінг повинен бути спрямований на формування у студентів комплексного мислення, яке полягає у ефективному використанні теоретичних знань для вирішення конкретних практичних завдань і тим самим сприяє формуванню вмінь та навичок, необхідних у професійній діяльності.

Проведення тренінгів дає можливість викладачу виявити у студентів ті зони знань, які необхідно розвивати або коригувати. Це дає змогу підвищити рівень викладання лекційного матеріалу та проведення практичних занять за рахунок адаптації до практичної діяльності суб'єктів господарювання.

Автор поділяє думку Красовської Н.А., що тренінгові технології є ефективним методом формування висококонкурентноздатних фахівців за рахунок активізації творчих здібностей студентів у формуванні системного мислення фахівця, розвитку ініціативного самостійного образу мислення, стимулювання розвитку здібностей і формування практичних навичок майбутніх фахівців у сфері економіки, придбання необхідних професійних навичок, індивідуального і спільного ухвалення рішень, використання мотивованих дій і самостійного орієнтування в отриманій інформації [1].

Сучасний лектор повинен постійно оновлювати матеріал з урахуванням:

- нових тенденцій розвитку світової економіки та економіки України;
- особливостей та змін у міжнародній економічній діяльності України;
- змін у державному і міжнародному регулюванні міжнародного економічного співробітництва;
- нових наукових здобутків;
- власних науково-методичних розробок;
- практичних ситуацій в діяльності національних та іноземних компаній.

При цьому сучасна лекція повинна мати, на думку автора, дискусійний характер та передбачати активну участь студентів у обговоренні проблемних питань для гнучкого управління їх пізнавальною активністю, стимулювання творчої ініціативи, розвитку особистості.

Тренінгові ж заняття дають можливість змодельовати конкретну управлінську ситуацію, яка має або мала місце у діяльності суб'єктів господарювання (підприємств, компаній, держави тощо) і дає можливість комплексно проаналізувати проблему, розробити рекомендації щодо її вирішення, обґрунтувати їх та оцінити ефективність їх впровадження. При цьому тренінг має і важливе психологічне значення, яке полягає у формуванні навичок роботи у команді, вмінні аргументувати власну точку зору та вислухувати думки інших учасників, презентувати узагальнені результати роботи та відповідати на критичні зауваження.

Отже, активне використання тренінгів у навчальному процесі є основою для набуття студентами комплексу теоретичних знань, формування готовності до новацій, розвитку здатності креативного мислення і творчих здібностей, що підвищує рівень їх конкурентоспроможності як фахівців на ринку праці.

Перелік посилань:

1. Красовська Н. А. Проблеми підготовки економістів в умовах трансформації вищої школи / Н. А. Красовська // Педагогіка і соціальна робота. – 2015. – № 27. – С. 89-93.

2. Україна – 2015: національна стратегія розвитку / Громадсько-політичне об'єднання «Український форум». – К., 2008. – 76 с.

АКТИВНІ ТЕХНОЛОГІЇ НАВЧАННЯ ТА ФОРМУВАННЯ ДОСЛІДНИЦЬКИХ УМІНЬ У ПІДГОТОВЦІ ФАХІВЦІВ ЕКОНОМІЧНОГО СПРЯМУВАННЯ В УМОВАХ ЄВРОІНТЕГРАЦІЇ

*С.Ю. Боліла, канд. с.-г. наук, доцент
Херсонський державний аграрний університет*

У світлі євроінтеграційних прагнень України освіта як інноваційний процес повинна бути випереджальною та прокладати шлях у майбутнє. У пошуку нової національної моделі освіти слід робити акцент на зміну стратегічних, глобальних її цілей, зокрема зосередитися на формуванні людських, особистісних якостей фахівця, що постають водночас і як мета, і як засіб його підготовки до майбутньої професійної діяльності на основі компетентнісного підходу до освіти в умовах глобалізації. В зв'язку з цим особливо актуальними стають інноваційні активні технології навчання студентів за різними напрямками підготовки, в тому числі і економічного спрямування.

Сутність активного навчання полягає в тому, що навчальний процес відбувається за умов постійної, активної взаємодії всіх студентів [1]. Це співнавчання, взаємонавчання (колективне, групове, навчання в співпраці), де студент і педагог є рівноправними, рівнозначними суб'єктами. Педагог виступає в ролі організатора навчального процесу, лідера групи. Організація активного навчання передбачає моделювання життєвих ситуацій, використання рольових та ділових ігор, спільне розв'язання проблем. При цьому методи навчання передбачається перехід до встановлювальних та проблемних лекцій, що дають загальну інформацію по вузловим і найбільш складним питанням курсу. Структуру лекційного курсу слід будувати на методичних принципах розвивального навчання; семінарсько-практичні заняття слід опрацьовувати в комплексі з лекціями, доповнюючи їх зміст вивченням нового матеріалу і надбанням певних практичних навичок. Для активізації навчально-пізнавальної діяльності можна запропонувати студентам: виконання письмових завдань тренувального характеру: складних тестових завдань, криптограм, завдань на розуміння термінологічного інструментарію дисципліни, завдання на розуміння логічних взаємозв'язків між елементами системи; написання повідомлень та рефератів на обрану тему; самостійне проведення наукових досліджень та підготовку наукових доповідей; складання тез, підготовку розгорнутих або коротких анотацій та наукових статей; підготовку письмових відповідей на проблемні питання; виконання творчих завдань як індивідуальних так і групових; складання структурно-логічних схем до окремих тем дисципліни, що виносяться на самостійне вивчення. Ефективною формами проведення аудиторних занять можуть виступати практичні роботи, що виконуються як індивідуально, так і в міні – групах, творчих групах, мозковий штурм, «круглі столи», топ – ринги, конференції. Якщо робити наголос на використанні методів активного навчання в процесі викладання дисциплін економічного циклу підготовки, то слід враховувати що нас цікавить не репродуктивний, а продуктивний результат навчання, за яким можна виділити різні рівні задач викладача а також методи і форми проведення занять з метою стимулювання творчої активності студентів [2]. У зв'язку з цим вважаємо за необхідне виявити, теоретично обґрунтувати та експериментально перевірити доцільність впровадження активних технологій навчання та їхній вплив на успішність студентів. Як показали дос-